

VÅRT MODERSMÅL

I

ÖVNINGSBOK OCH SPRÅKLÄRA

FÖR FOLK- OCH

FORTSÄTTNINGSSKOLOR

S T O C K H O L M

P. A. Norstedt & Söners Förlag
(Svenska Bokförlaget)

STOCKHOLM 1932

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
OFFSETTRYCK

Hur olika släktled i vårt land läst sitt »Fader vår».

335. Ingen kristen bön har så många gånger gått över svenska läppar som *Fader vår*. Det följande avser att giva en föreställning om huru denna bön bedits under de 1000 år, vårt land varit kristet. Vi få därvid ock en bild av vårt modersmåls utveckling. Särskilt kunna vi lägga märke till huru mycket närmare språket i Gustav Vasas bibel står vår tid än texterna från medeltiden.

a) På Olov Skötkonungs tid.

(Språket är fornisländska men mycket likt svenskan på Olov Skötkonungs tid.)

Fader¹ vår es ert á himnom. Helgesk nafn þitt. Til kome ríke þitt. Verþe vile þinn svá sem á himne ok á iorþo. Brauþ vårt hversdaglekt gef þú oss i dag. Fyrgef þú oss skulder órar svá sem ok vér fyrgefom skulderom órom². Ok eige leip þú oss i freistne, heldr leys þú oss frá illo. Amen.

b) På den heliga Birgittas tid.

(Texten är hämtad ur en handskrift från senare hälften av 1300-talet.)

Fadir vár i himeríke. Helakt havis þit namn. Tilkom os þit ríke. Varþe þin vili hær i iorþríke svá sum han varþer i himeríke. Vårt daghlikt bröþ gif os i dagh. Ok firilát os vára misgærninga svá sum ví firilátum þem sum brutlíkir æru víþer os. Ok lát os æi lépas i fræstelse utan frælsa os af illo. Amen.

c) I slutet av medeltiden.

(Texten är hämtad ur en handskrift från senare hälften av 1400-talet; alltså samtidig med Sten Sture d. ä.)

Faderh vár som ær i himblom. Hælgat vardhe thit namn. Tilkomme thit ríke. Vardhe thín vili svá i iordheríke svá som i himmeríke. Gif os i dagh vårt daghelighit brödh. Och förlát os vára synder som vi och förlátom thém möte os brýta. Och inleðh os ei i fræstelse utan fræls os af óndo. Amen.

¹ þ kan i början på ord återges med *th* och uttalades som ett läspat *s*; inuti och i slutet på ord kan þ återgivas med *dh* och uttalas som en sorts *d*-ljud. *á, é, í* o. s. v. = (långt) *ä, ê, ï* o. s. v. *o, q* = *å*.
² = våra gäldenärer.

(Texten är hämtad ur Gustav Vasas bibel av 1541.)

Fader vår som åst j himmelen. Helghat warde titt namn. Tilkomme titt Ríke. Skee tin wílie så på jordenne som j himmelen. Giff oss jdagh vårt daghliga brödh. Och förlát oss vára skulder, såsom ock wij förlátom them oss skyldighe äro. Och inleedh oss icke j fræstelse. Vthan frels oss ifrå ondo. Ty Ríket är titt, och machten och herligheten j ewigheet. Amen.

d) Av Olaus Petri.

e) I Karl XII:s dagar.

(Texten är hämtad ur Karl XII:s bibel av 1703.)

Fader vår, som äst i himlom, helgat warde titt namn. Tilkomme titt ríke: ske tin wílie såsom i himmelen, så ock på jordene. Gif oss i dagh vårt dagliga brödh: Och förlát oss vára skulder, såsom ock wij förlátom them oss skyldige äro. Och inled oss icke i fræstelse; utan fräls oss ifrå ondo. Ty ríket är titt, och machten, och härligheten, i ewighet: Amen.

f) I vår tid.

(Texten är hämtad ur Gustav V:s bibel, stadfast år 1917; Matt. 6: 9—13.)

Fader vår, som är i himmelen! Helgat warde ditt namn; tillkomme ditt ríke; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i fræstelse, utan fräls oss ifrå ondo.

Bibel 2000

Vår fader, du som är i himlen.

Låt ditt namn bli helgat.

Låt ditt rike komma.

Låt din vilja ske,

på jorden så som i himlen.

Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer.

Och förlåt oss våra skulder,

liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.

Och utsätt oss inte för prövning,

utan rädda oss från det onda